

**Servicedocument
Body of Knowledge**

Kwalificatiedossier Verzorgende-IG

Crebo 23268 (geldig vanaf 2020)

30-01-2024

Titel	:	Servicedocument Body of Knowledge Kwalificatiedossier Verzorgende-IG
Auteur(s)	:	Consortiumbo, Prove2move, Atie Beverdam
MBO Raad	:	Houttuinlaan 6 Postbus 2051 3440 DB Woerden T: 0348 75 35 00 E: info@mboraad.nl I: www.mboraad.nl
Vastgesteld door	:	Ledenvergadering op 11 april 2024
Versienummer	:	30-01-2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Basisdeel kwalificatiedossier Verzorgende-IG	5
2.1	Kerntaak B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning	5
2.2	Kerntaak B1-K2: Werken aan organisatie- en professiegebonden taken	34
Bijlage 1 Overzicht verpleegtechnische handelingen		37
Bijlage 2 Wijzingen in BoK VZ-IG versie 2024 (ter informatie)		38

1 Inleiding

Uitgangspunten servicedocument Body of Knowledge

De uitgangspunten zijn:

- In dit servicedocument is de Body of Knowledge zo compleet en actueel mogelijk uitgewerkt. Tweejaarlijks wordt dit servicedocument zo nodig geactualiseerd middels de PDCA-cyclus.
- Concrete en bruikbare duiding van de kenniselementen in het kwalificatiedossier op kerntaakniveau. Waar mogelijk wordt ook de koppeling met de werkprocessen aangegeven.
- De kennis wordt op kerntaakniveau ingedeeld in thema's, zodat er thema's van vergelijkbare omvang ontstaan met bij elkaar passende kenniselementen.
- In een matrix wordt aangegeven bij welke werkprocessen deze kenniselementen worden toegepast. Een thema op kerntaakniveau kan ook werkprocesoverstijgend zijn, zoals bijvoorbeeld Anatomie en Fysiologie.
- Leerresultaten worden beschreven op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.
- Bij leerresultaten is er zo min mogelijk overlap tussen de leerresultaten van het basis- en profieldeel.
- Door het benoemen van onderwerpen worden de leerresultaten geconcretiseerd.
- Kennis en toepassen van kennis wordt beschreven volgens taxonomie Bloom.
- Alle BoK's hanteren een vergelijkbaar aggregatieniveau en zijn niet te specifiek.
- BoK's kunnen ingezet worden voor het maken van kennistoetsen/-examens op werkprocessen kerntaakniveau.
- Ze zijn toepasbaar bij flexibeler en efficiënt opleiden en bij maatwerktrajecten.

Inhoud document

Body of Knowledge van de kwalificatie Verzorgende-IG:

- Kerntaak B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning
- Kerntaak B1-K2: Werken aan organisatie- en professiegebonden taken

2 Basisdeel kwalificatiedossier Verzorgende-IG

2.1 Kerntaak B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning

Werkprocessen:

- B1-K1-W1: Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied (Gezondheidsbevorderaar)
- B1-K1-W2: Adviseert en instrueert over preventie (Gezondheidsbevorderaar)
- B1-K1-W3: Draagt mede zorg voor het individuele plan van de zorgvrager (Zorgverlener)
- B1-K1-W4: Voert zorg-/begeleidingsactiviteiten uit (Zorgverlener)
- B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit (Zorgverlener)
- B1-K1-W6: Communiceert met de zorgvrager en het sociale netwerk (Communicator)
- B1-K1-W7: Stemt de zorgverlening af met de zorgvrager en betrokkenen (Organisator)
- B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties (Organisator)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Anatomie en fysiologie	B1-K1: heeft kennis van anatomie, fysiologie (...) relevant voor het werkveld en de doelgroepen	Legt de werking van het menselijk lichaam uit: <ul style="list-style-type: none"> - Spijsverteringsorganen - Bouw en functie van de huid - Skelet - Spieren - Hart - Bloedvaten - Bloed - Lymfestelsel - Uitscheiding - Urine - Urinewegen - Luchtwegen - Ademhaling 	<u>Spijsverteringsorganen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Mondholte, gebit, tong, speeksel(klieren), kauwen en slikken - Keelholte, Slokdarm, Maag, Dunne darm - Pancreas, Lever en galblaas, Colon <u>Bouw en functie van de huid</u> <ul style="list-style-type: none"> - Bouw van de huid - Doorbloeding van de huid - Warmteproductie, warmteoverdracht, regulatie <u>Skelet</u>	B1-K1 W-overstijgend

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
		<ul style="list-style-type: none"> - Zintuigen - Zenuwstelsel - Centraal zenuwstelsel - Perifeer zenuwstelsel - Vegetatief zenuwstelsel - Cellen - Weefsels (globaal) - Hormonen en hormoonklieren - Voortplanting (globaal) - Verouderingsproces 	<ul style="list-style-type: none"> - Bouw van bot, opbouw en afbraak, indeling (pijpbeenderen, platte beenderen, korte beenderen, onregelmatige beenderen) - Botverbindingen en botgewrichten - Botten schedel, arm, been, hand, voet, hals, romp - Wervelkolom, wervels (hals-, borst-, lenden-, heiligbeen-, staartbeenwervels, ribben, borstbeen) <p><u>Spiere</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spiere in het menselijk lichaam - Bouw, functie en werking van spiere <p><u>Hart</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ligging en bouw - Functie - Doorbloeding hartspier <p><u>Bloedvaten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kleine en grote bloedsomloop - Bouw en functie - Bloedvatenstelsel - Bloeddruk - Stoffen uitwisseling weefsel en bloed <p><u>Bloed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bloedplasma en bloedcellen - Bloedstolling - Bloedgroepen <p><u>Lymfestelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lymfevaten en lymfe <p><u>Nieren en urinewegen:</u></p>	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Ligging en bouw van de nier en urinewegen - Functie en werking: nierbekken, nierkelken, urineleiders, urineblaas, plasbuis, urinelozing - Samenstelling urine <p><u>Luchtwegen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bouw en functie van de neusholte, mondholte, keelholte, strottenhoofd, luchtpijp en hoofdbronchiën - Bronchiën en bronchiolen, longweefsel, doorbloeding van de longen, longvliezen <p><u>Ademhaling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ademhalingsbewegingen, regulatie van de ademhaling, gaswisseling, longfunctie <p><u>Zintuigen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Neus, tong, oog, oor, huid <p><u>Zenuwstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Taken, algemene werking, anatomische indeling, fysiologische indeling - Zenuwcellen <p><u>Centraal zenuwstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hersenen: bouw en functie - Ruggenmerg: bouw en functies - Hersenvliezen - Hersenschors - Hersenholten en –vocht - Doorbloeding van de hersenen <p><u>Perifeer zenuwstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruggenmergzenuwen - Hersenzenuwen - Netwerk van perifere zenuwen 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Reflexen <u>Vegetatief zenuwstelsel</u> - Sympathisch zenuwstelsel - Parasympathisch zenuwstelsel - Antagonistische werking <u>Cellen</u> - Bouw - Functie <u>Weefsels (globaal)</u> - Dekweefsel - Steunweefsel - Spierweefsel - Zenuwweefsel <u>Hormonen en hormoonklieren</u> - Werking van hormonen - Werking hormoonklieren - Hormonen die geproduceerd worden <u>Voortplanting (globaal)</u> - Geslachtskenmerken - Vrouwelijke geslachtsorganen - Mannelijke geslachtsorganen - Menstruatiecyclus - Bevruchting - Zwangerschap: placenta, foetale circulatie, aanpassingen in de orgaanstelsels - Ontwikkeling kind in de baarmoeder <u>Verouderingsproces</u> - Normale veroudering 	
Pathologie en farmacologie	– B1-K1: heeft kennis van (...) pathologie en farmacologie relevant	Legt uit hoe je bij het bieden van zorg en ondersteuning kennis van de meest voorkomende ziektebeelden in de verschillende branches toepast.	Algemene pathologie en farmacologie/basisprincipes <u>Ziekteoorzaken</u> <ul style="list-style-type: none"> - Inwendige oorzaken (o.a. erfelijke en aangeboren oorzaken) 	B1-K1: W-overstijgend

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p>voor het werkveld en de doelgroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: kan gedragspatronen, ziektebeelden en functiestoornissen herkennen (<i>heeft kennis van gedragspatronen, ziektebeelden en functiestoornissen</i>) - VT: heeft kennis van relevante ziektebeelden in de VT gericht op de chronische, revaliderende, geriatrische of psychogeriatrische zorgvrager - VT: heeft kennis van psychische en psychiatrische ziektebeelden en stoornissen gericht op de zorgvrager in de VT - VT: heeft kennis van de verschillende vormen van dementie als ziektebeeld met de verschillende stadia (...) - GGZ: heeft kennis van psychische en psychiatrische 	<p>Gebruikt algemene kennis van pathologie en farmacologie bij het bieden van zorg en ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziekteoorzaken - Ontstekingen - Afweer en afweerreacties - Algemene oncologie - Werking van medicatie <p>Gebruikt kennis van verstoorde lichaamsfuncties bij het bieden van zorg en ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lichaamstemperatuur - Slikstoornissen - Urine - Slaapstoornissen <p>Gebruikt kennis van ziekten van orgaansystemen bij het bieden van zorg en ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aandoeningen van de bloedsomloop - Luchtwegaandoeningen - Aandoeningen spijsvertering - Aandoeningen van het zenuwstelsel - Aandoeningen van het bewegingsapparaat - Aandoeningen van de huid - Aandoeningen van het hormoonstelsel - Aandoeningen van het oog - Aandoeningen van het oor - Psychiatrische aandoeningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitwendige oorzaken - Psychische oorzaken - Sociale oorzaken - Ziekten door onbekende oorzaak <p><u>Ontstekingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oorzaken, behandeling, genezing, besmetting, infectie, micro-organismen <p><u>Afweer en afweerreacties</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Specifieke en aspecifieke afweer - Immuniteit - Vaccinatie <p><u>Infectieziekten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Besmetting - Besmettingswegen - Ziekteverwekkers, behandeling en preventie. <p><u>Algemene oncologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontstaan en eigenschappen van gezwellen (benigne, maligne) - Behandeling <p><u>Werking van medicatie/farmacologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften - Wet- en regelgeving (wet BIG, Opiumwet, AVG, WZD, WVGGZ) - Toedieningsvormen, naamgeving, - Medicatiegroepen - Medicijnregistratie - Farmacokinetiek (absorptie, distributie, halfwaardetijd, metabolisme, eliminatie) - Werking, bijwerkingen, interacties, receptuur, contra-indicaties 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	ziektebeelden en stoornissen gericht op de zorgvrager in de GGZ – KZ: heeft kennis van relevante ziektebeelden in de kraamzorg gericht op de barende, de kraamvrouw en de pasgeborene – KZ: heeft kennis van pathologie van de bevalling en kraamperiode	<ul style="list-style-type: none"> - Psychogeriatrische aandoeningen - Aandoeningen tijdens de zwangerschap en bevalling - Chromosomale afwijkingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Polyfarmacie, vergiftiging en verslaving bij ouderen <p>Verstoorde lichaamsfuncties</p> <p><u>Lichaamstemperatuur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kern- en schiltemperatuur - Temperatuurregulatie (globaal) - Koortstypen, hypothermie, hyperthermie <p><u>Vochtbalans</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulatie (globaal) - Controle (vochtbalans, vochtlijst, wegen, onderzoek) <p><u>Slikstoornissen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mechanisme van slikstoornissen, oorzaken, behandeling <p><u>Urine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mictie - Onderzoek <p><u>Slaapstoornissen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaapstoornissen (in- en doorslaapproblemen, overmatige slaperigheid overdag) - Fysiologie van het slapen (stadia en cycli) - Functie van slaap <p><u>Bewustzijnsverandering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Delier <p>Ziekten van orgaansystemen</p> <p><u>Aandoeningen van de bloedsomloop</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Arteriosclerose en atherosclerose - Risicofactoren voor hart- en vaatstelsel (cholesterol, bloeddruk, veneuze druk, hypertensie, hypotensie) - Ischemie en infarct 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Angina pectoris - Myocardinfarct - TIA, CVA - Claudicatio intermittens - Trombose - Embolie - Hartfalen, ritmestoornissen <p><u>Luchtwegaandoeningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoesten <ul style="list-style-type: none"> o Productieve en niet-productieve hoest o sputum - Verkoudheid en griep - Astma en COPD - Pneumonie <p><u>Aandoeningen spijsvertering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Refluxziekte - Braken (Mechanisme van braken, oorzaken, wijze van braken (projectiel, retentie, reflux) en behandeling) - Ontlasting - Verstoord defecatiepatroon: Aspect (consistentie, geur, kleur, frequentie) - Ontstekingen aan de dikke darm, Colitis ulcerosa, Ziekte van Crohn - Hepatitis B en C. <p><u>Aandoeningen van de urinewegen en geslachtsorganen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Infecties - Problemen bij mictie - Afwijkingen in uiterlijk en samenstelling van urine - Urineretentie, urine-incontinentie - Nierinsufficiëntie en dialyse - Afwijking prostaat 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Afwijkingen aan de baarmoeder <u>Aandoeningen van het zenuwstelsel</u> - Epilepsie - CVA, TIA - Ziekte van Parkinson, - MS - Huntington - Meningitis - NAH - Dwarslaesie - Spina bifida - Hydrocefalus <u>Aandoeningen van het bewegingsapparaat</u> - Osteoporose - Artrose - Fracturen - Reuma <u>Aandoeningen van de huid</u> - Wonden (schaaf-, snij-, scheur- en stekwonden, decubitus, brandwonden, zweren, intertrigo, bevriezing) - Wondgenezing (primair en secundair) - Wondbehandeling (reinigen, sluiten, beschermen, indeling naar kleur, wondinfectie) - Constitutioneel eczeem - Psoriasis - Huidproblemen bij ouderen: actinische keratose, ouderdomswrat, skin tears, rosacea, callus, ulcus cruris en gordelroos <u>Aandoeningen van het hormoonstelsel</u> 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Schildklier: Hyper- en hypothyreoïdie - Diabetes mellitus <p><u>Aandoeningen van het oog</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Blindheid, ontstekingen van het oog, conjunctivitis, glaucoom, staar, bijziend en verziend <p><u>Aandoeningen van het oor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - (ouderdoms)slechthorendheid, doofheid, evenwichtsstoornissen <p><u>Psychische stoornissen (aandoeningen)</u></p> <p><u>DSM 5:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Autisme spectrum stoornis (ASS) - Aandachttekort/hyperactiviteit stoornis - Specifieke leerstoornis in lezen, schrijven of rekenen - Motorische stoornissen: coördinatie, stereotiepe bewegingen (wel of niet met zelfverwonding), tic stoornissen (Tourette)) - Schizofrenie - Bipolaire stoornis 1a en 2a - Depressieve stoornissen - Angststoornissen: Paniekstoornis, Specifieke fobie, Sociale angststoornis - dwangneurose - PTSS - Persisterende rouwstoornis - Pijn, angst, conversiestoornis, gesimuleerde stoornis - Voedsel- en eetstoornissen: Anorexia nervosa, Boulimia nervosa, Vraatzucht, Pica 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<p>(oneetbare dingen eten), Rumineren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaap-/waakstoornissen: Slapeloosheid, Overmatige slaap, Narcolepsie, Apneu, afwijkende slaapstoornis - stof- en niet-stofgerelateerde verslavingsstoornissen - Delier - Persoonlijkeitsstoornissen: <ul style="list-style-type: none"> o paranoïde, schizoïde, schizotypisch o antisociaal, borderline, narcistisch, histrionisch o vermijdend, afhankelijk, obsessief-compulsief <p><u>Begrippen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Co-morbiditeit - Dubbele diagnose - Triple problematiek <p><u>Chromosomale afwijkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Syndromen (o.a. syndroom van Down, Prader-Willi syndroom, fragiele X syndroom, syndroom van Rett, ziekte van Duchene, syndroom van Turner, syndroom van Klinefelter) <p><u>Beperkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meervoudige beperkingen - Zintuiglijke beperking, - Lichamelijke beperking - Verstandelijke beperking (LVB; EMB) <p><u>Psychogeriatrische aandoeningen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dementie (ziekte van Alzheimer, vasculaire dementie, lewy-body 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			dementie, Korsakov, fronto-temporale dementie) <ul style="list-style-type: none"> - Fasen van dementie en vroegsignalering <u>Aandoeningen/problemen voor, tijdens en na de bevalling</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zwangerschapshypertensie - Pré-eclampsie - Eclampsie - Liggingen van de baby in de baarmoeder - Voorliggende placenta - Uitzakkende navelstreng - Kleuren van het vruchtwater - Episiotomie - Ruptuur - Kunstverlossingen - Ademhalingsproblemen baby - Fluxus postpartum - Lichamelijke complicaties bij de kraamvrouw - Psychosociale veranderingen - Kraambed (koorts, abnormaal bloedverlies, trombose, psychose en depressie) - Complicaties bij de baby tijdens de partus - Lichamelijke veranderingen bij de pasgeborene - Gedragingen bij de pasgeborene - Complicaties bij de pasgeborene <ul style="list-style-type: none"> o Icterus – geel zien 	
Gezondheidstoestand en functioneren zorgvrager	B1-K1: heeft kennis van verschillende visies op gezondheid	Legt uit hoe de visie op gezondheid wordt toegepast in de dagelijkse zorg.	<u>Visie op gezondheid en zorg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Mensvisie in de gezondheidszorg (traditionele medische visie, 	B1-K1-W1 Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			holistische mensvisie, emancipatoire mensvisie) <ul style="list-style-type: none"> - Focus op veerkracht, welzijn, gezond ouder worden en op preventie i.p.v. ziekte en behandeling - Positieve gezondheid (Huber) - WHO - Beroepsprofiel <u>Begrippen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie - Curatie - Palliatie 	psychosociaal gebied (Gezondheidsbevorderaar)
	<ul style="list-style-type: none"> - GHZ: heeft kennis van lichamelijk, verstandelijk en zintuiglijk functioneren en het sociaal-emotioneel, adaptief en cognitief vermogen van zorgvragers - GHZ: heeft kennis van de relatie tussen functioneren, activiteiten en participatie zoals beschreven in het ICF - GHZ: heeft kennis van de verschillende levensfasen van zorgvragers en de levensvragen die hierbij een rol spelen - VT: heeft kennis van de ontwikkeling en de verschillende levensfasen 	Analyseert het functioneren van de zorgvrager op basis van: <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelingsfase - Levensfase - Ontwikkelingsniveau - Niveau indeling 	<u>Ontwikkelingsfasen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelingsfasen: zuigeling, peuter en kleuter, schoolkind, puber, adolescent, volwassene, oudere <u>Levensfasen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Levensvragen gekoppeld aan levensfase - Levensverhaal - Levensplanning <u>Ontwikkelingsniveaus</u> <ul style="list-style-type: none"> - Voorwaarden voor ontwikkeling - Breinontwikkeling - Cognitieve ontwikkeling - Lichamelijke ontwikkeling - Seksuele ontwikkeling - Sociaal-emotionele ontwikkeling - ICF-model <u>Niveau indeling</u> <ul style="list-style-type: none"> - IQ - EQ - Indeling van Timmers-Huigens 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p>van zorgvragers en de levensvragen die hierbij een rol spelen voor doelgroepen in de VT</p> <ul style="list-style-type: none"> - VT: heeft kennis van het sociaal-emotioneel, adaptief en cognitief vermogen van de verschillende doelgroepen in de VT 		<ul style="list-style-type: none"> - Indeling naar mate van verstandelijke beperking - Fasen van Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO) 	
	<ul style="list-style-type: none"> - GHZ: heeft kennis van de specifieke leer- en ondersteuningsbehoeften bij zorgvragers - GHZ: heeft kennis van de meest voorkomende leer-, opvoedings- (...) problemen bij zorgvragers (...) - VT: heeft kennis van specifieke leer- en ondersteuningsbehoeften van zorgvragers en mantelzorgers bij afnemende zelfstandigheid, revalidatie en herstel 	<p>Begrijpt de leer-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften van de zorgvrager en legt uit hoe de zorg en begeleiding hierop kan aansluiten.</p>	<p><u>Leren en opvoeden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerproblemen, leerstoornissen - Opvoedingsproblemen - Leerachterstand, leervertraging - Oorzaken (biologisch, psychologisch, sociaal, omgeving) - Omgaan met leer- en opvoedingsproblemen (positieve aandacht en belonen) - Veilig Thuis - Ondersteunen bij ontwikkelen van vaardigheden - Zelfstandig wonen - Revalidatie en herstel - Seksuele voorlichting <p><u>Ondersteuningsbehoeften</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten gericht op ontwikkelen, ervaren en prikkelen - Hulpmiddelen bij afnemende zelfstandigheid, revalidatie en herstel - Activiteiten aanpassen aan de mogelijkheden van de zorgvrager 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Preventie	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep - B1-K1: kan kennis van vroegsignalering toepassen (<i>heeft kennis van vroegsignalering</i>) - B1-K1: kan emotionele problemen herkennen (<i>heeft kennis van signalen van emotionele problemen</i>) - B1-K1: kan signalen herkennen van sociale problematiek (<i>heeft kennis van signalen van sociale problematiek</i>) - B1-K1: kan meldcodes gebruiken (<i>heeft kennis van meldcodes</i>) 	<p>Legt uit hoe je preventieve zorg toepast.</p> <p>Beoordeelt de gezondheidsrisico's van de zorgvrager en organiseert zo nodig passende voorlichting, advies en/of instructie.</p>	<p><u>Preventie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Indelingen van preventie - Risicosignalering - Gezondheidsrisico's per doelgroep - Vroegsignalering en methoden en meetinstrumenten - Signaleren emotionele problemen - Signaleren sociale problemen - Signaleren van psychosociale problemen - Valpreventie - Checklist Veilige zorg - Huiselijk geweld/kindermishandeling - Advies, instructie en voorlichting geven gericht op preventie (versterken eigen kracht en behouden/vergroten van zelf- en samenredzaamheid) 	B1-K1-W2 Adviseert en instrueert over preventie (Gezondheidsbevorderaar)
	<ul style="list-style-type: none"> - VT en GHZ: heeft kennis van op welke wijze gezond gedrag kan worden gestimuleerd en hoe kennis hierover aan zorgvragers kan worden overgedragen - GHZ: heeft kennis van de mogelijkheden voor gezond eten en drinken, bewegen, ontspanning en 	<p>Analyseert de leefstijl van de zorgvrager en stelt op basis hiervan aanpassingen voor ten behoeve van een gezonde leefstijl.</p> <p>Past kennis voor het geven van psycho-educatie aan de zorgvrager en/of naastbetrokkenen toe.</p>	<p><u>Gezonde leefstijl</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezond eten en drinken - Bewegen, beweegnorm en beweegerichtlijnen - Mobiliteit - Ontspanning, slaap en rust - Voedingscentrum en voedingsadviezen - Vitamine- en mineralen-suppletie - Voedingsadviezen bij problematiek (verminderde eetlust, over- en ondergewicht, 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p>rust voor verschillende doelgroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek relevant voor de beroepsuitoefening - KZ: heeft kennis van borst- en kunstvoeding - GGZ: heeft kennis van de kernbegrippen van psycho-educatie - GGZ: kan psycho-educatie en leefstijlvoorlichting geven 		<p>kauw- en slikproblemen, reflux en rumineren)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voedingsstoffen - Meest voorkomende diëten: energieverrijkt, eiwitrijk dieet, cholesterolarm dieet <p><u>Psycho-educatie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wetgeving GGZ (WGBO, Wvvgz, Inzagerecht, multidisciplinaire richtlijnen) - Doelen bij psycho-educatie (vergroten van ziekte-inzicht, bevorderen van medicatie- en therapietrouw, leren omgaan met de ziekte, voorkomen van decompensatie, verbeteren van het functioneren, voorlichting familie en naasten) - Patiëntenorganisaties en lotgenotencontact - Hulpmiddelen (4G-schema, signaleringsplan) 	
Methodisch werken	<p>B1-K1: kan observatiemethoden en -technieken toepassen om informatie te achterhalen (<i>heeft kennis van observatiemethoden en technieken</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: kan redeneerhulpen toepassen (<i>heeft kennis van redeneerhulpen</i>) 	<p>Gebruikt observatiemethoden en – technieken om informatie te verzamelen.</p> <p>Analyseert observatiegegevens ten behoeve van het individuele plan van de zorgvrager.</p> <p>Gebruikt standaarden, richtlijnen en redeneerhulpen bij het inventariseren van de ondersteunings- en zorgvragen.</p>	<p><u>Observatiemethodieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Observatievaardigheden - Analyseren, interpreteren en ordenen van observatiegegevens <p><u>Ondersteunings- en zorgvragen en het individuele plan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SBAR(R)-overdrachtsmethode - Redeneerhulpen - Risicosignalering 	<p>B1-K1-W3 Draagt mede zorg voor het individuele plan van de zorgvrager (Zorgverlener)</p>

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<ul style="list-style-type: none"> - KZ: kan de SBAR methode toepassen (<i>heeft kennis van de SBAR methode</i>) - B1-K1: heeft kennis van protocollen, professionele richtlijnen (...) en standaarden - KZ: heeft kennis van het Landelijk Indicatie Protocol (LIP) 	<p>Past verzorgend redeneren toe tijdens haar werk.</p> <p>Draagt methodisch informatie over.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Protocollen, zoals voor de KZ LIP en Kraamwijzer 	
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1-W2: kan bijdragen aan het opstellen van het individuele plan van de zorgvrager (<i>heeft kennis van het opstellen van het individuele plan</i>) - KZ: kan de hulpvraag methodisch achterhalen (<i>heeft kennis van het methodisch achterhalen van de hulpvraag</i>) - B1-K1: kan methodisch en systematisch handelen (<i>heeft kennis van methodisch en systematisch handelen</i>) 	<p>Structureert de informatie voor het individuele plan van de zorgvrager op methodische wijze.</p> <p>Beredeneert hoe de verkregen informatie kan bijdragen aan het opstellen van het individueel plan.</p>	<p><u>Individueel plan in de VT, GHZ, GGZ, KZ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijdragen aan het opstellen van het Individueel plan - Zorg/begeleidingsbehoeften, zorg/begeleidingswensen en gewoonten - PES-methode - Zorg/begeleidingsdoelen (SMART/RUMBA) - Acties formuleren - Cliënttypering - Indicatiestelling - Multidisciplinair werken - Evalueren en zo nodig bijstellen - Ontslag en nazorg <p><u>Rapporteren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rapportagemethodieken en -systemen - Elektronisch patiëntendossier (EPD) - Wet- en regelgeving rondom rapporteren - Overdracht 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van branchespecifieke methodieken - B1-K1: kan actuele benaderingswijzen in de omgang met relevante doelgroepen toepassen (<i>heeft kennis van actuele benaderingswijze</i>) - VT: heeft kennis van de verschillende vormen van dementie (...) en bijbehorende methodieken (zoals ABC model, 9 stappenplan (...)) 	<p>Onderscheidt welke methoden passen bij welke doelgroep en branche.</p> <p>Gebruikt een actuele benaderingswijze bij de zorgvrager.</p>	<p><u>Branchespecifieke methoden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Methodiek van methodisch werken - Methodiek bij dementie - Benaderingswijzen ('acht principes', ROB, validation, snoezelen, warme zorg, belevingsgerichte zorg, reminiscentie, PDL, bewegen, muziektherapie, de vier K's bij Korsakov - Hermeneutische benadering/ -cirkel 	
Zorg-/begeleidingsactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> - VT: heeft kennis van kwaliteit van bestaan, autonomie, welzijn en zingeving - GHZ: heeft kennis van kwaliteit van bestaan, autonomie en empowerment - B1-K1-W4: kan de zorgvrager ondersteunen bij het voeren van de regie bij wonen (<i>heeft kennis van wonen</i>) 	<p>Past kennis van de autonomie, zelfredzaamheid en kwaliteit van bestaan van de zorgvrager toe en koppelt dit aan het functioneren en het welzijn van de zorgvrager.</p> <p>Analyseert de behoefte aan ondersteuning bij wonen en huishouden bij de zorgvrager.</p>	<p><u>Autonomie en zelfredzaamheid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Methodieken om eigen regie te versterken - Zelf- en samenredzaamheid versterken - Betrekken sociaal netwerk - Autonomie en empowerment - Zingeving - Kwaliteit van bestaan - Coping (bij levensgebeurtenissen) - Zelfzorgtekorten (kennistekort, motivatietekort en vaardigheidstekort) <p><u>Regie bij wonen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Voeren van regie bij wonen - Stimuleren en activeren waar nodig 	B1-K1-W4 Voert zorg-/begeleidingsactiviteiten uit (Zorgverlener)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van het opbouwen, onderhouden en herstellen van een sociaal netwerk - B1-K1-W4: kan de zorgvrager ondersteunen bij daginvulling of dagbesteding (<i>heeft kennis van daginvulling en dagbesteding</i>) - B1-K1: kan dagelijkse activiteiten organiseren (<i>heeft kennis van dagelijkse activiteiten organiseren</i>) 	<p>Analyseert het sociale netwerk van de zorgvrager.</p> <p>Benoemt mogelijkheden voor het opbouwen en onderhouden van het sociaal netwerk.</p> <p>Past kennis van de mogelijkheden qua dagbesteding en dagelijkse bezigheden voor de zorgvrager toe bij het organiseren van passende activiteiten.</p>	<p><u>Sociaal netwerk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk <p><u>Dagbesteding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Passende dagbesteding voor verschillende doelgroepen - Passende daginvulling - Ontwikkelen van vaardigheden <p><u>Groepsdynamica</u></p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1-W4: kan de zorgvrager ondersteunen bij de persoonlijke verzorging (<i>heeft kennis van persoonlijke verzorging</i>) - KZ: heeft kennis over persoonlijke verzorging van de barende en de pasgeborene 	<p>Benoemt de behoefte van de zorgvrager aan ondersteuning bij de persoonlijke verzorging.</p> <p>Past kennis van persoonlijke verzorging toe bij het bieden van ondersteuning bij de persoonlijke verzorging.</p>	<p><u>Persoonlijke verzorging</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Protocollen en richtlijnen - Hygiëne - Veiligheid - Mondverzorging - Aan- en uitkleden - Wassen - Waak-slaapritme - Mobiliteit - Opname van voeding en vocht - Voeding bij ziekte - Uitscheiding (braaksel, incontinentie, menstruatie, ontlasting, sputum, urine, vochtbalans en vochtlijst) - Uiterlijke verzorging 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten van het dagelijks leven - Bedverzorging en bedcomplicaties - Til-, transfertechnieken en -middelen - Verzorging pasgeborene (wassen, voeden, temperaturen, observeren, verschonen, bed/wieg opmaken) - Controle vitale functies - Ergonomisch werken 	
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van de mogelijkheden, risico's en ethische dilemma's van technologische hulpmiddelen, sociale media en internet - GHZ: heeft kennis van randvoorwaarden en ondersteuning die nodig is voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen en media voor zorgvragers 	Benoemt de mogelijkheden, mogelijke risico's en dilemma's van de inzet van sociale media, internet en technologische hulpmiddelen.	<u>Sociale media en internet</u> <ul style="list-style-type: none"> - Mediawijsheid - Digitale veiligheid - Online omgangsvormen - Computervaardigheden - Privacy wetgeving - Mogelijkheden en risico's gebruik sociale media en internet door verschillende doelgroepen - Ethische dilemma's bij de inzet van technologische hulpmiddelen, sociale media en internet bij verschillende doelgroepen <u>Technologische hulpmiddelen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Technologische hulpmiddelen voor verschillende doelgroepen (e-health en domotica) - Financiering technologische hulpmiddelen 	
	B1-K1-W4: biedt in voorkomende gevallen palliatieve en terminale ondersteuning (<i>heeft kennis</i>	Benoemt hoe passende palliatieve en terminale zorg geboden kan worden.	<u>Palliatieve zorg:</u> <ul style="list-style-type: none"> - 1. Signaleren, diagnosticeren en markeren; 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p>van palliatieve en terminale ondersteuning)</p>		<ul style="list-style-type: none"> - 2. Proactief palliatieve zorg plannen; - 3. Uitvoeren en evalueren palliatieve zorg; - 4. Coördineren en continueren palliatieve zorg; - 5. Markeren en begeleiden stervensfase; - 6. Nazorg verlenen. <p><u>Welbevinden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lichamelijk, psychosociaal, sociaal en spiritueel welbevinden <p><u>Laatste levensfase</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Besluitvorming laatste levensfase (abstineren, palliatieve sedatie, euthanasie) <p><u>Pijn en pijnbestrijding</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Soorten pijn - Behandelvormen bij pijn (Medicamenteuze en niet-medicamenteuze pijnbestrijding) <p><u>Aandoeningen terminale fase:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Candida-albicans - Obstipatie door morfine - Decubitus - Misselijkheid - Bewustzijnsverlaging - Multi-orgaan falen <p><u>Euthanasie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Euthanasiewet - Voorbereiding, uitvoering, afhandeling euthanasie <p><u>Sterven en dood</u></p>	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Stervensproces - Natuurlijke en niet-natuurlijke dood - Klinische dood, hersendood, orgaandonatie en weefseldonatie 	
	<ul style="list-style-type: none"> - KZ: heeft kennis van de fasen van baring - KZ: heeft kennis van vervroegde partusondersteuning - KZ: heeft kennis van multiculturele gezinssituaties en gebruiken 	Benoemt de zorg en begeleiding in de kraamzorg.	<u>Kraamzorg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zwangeren (prenatale zorg, zwangerschapscursussen, leefwijze, voeding, complicaties) - (Vervroegde) partusassistentie (voorwaarden, voorspellende weeën, fasen van de bevalling, pijnstilling, assisteren) - Lichamelijk herstel van de kraamvrouw - Herstel van de menstruele cyclus - Pasgeborene (veiligheid, basiszorg verlenen aan pasgeborene, normaal gedrag pasgeborene, veel voorkomende problemen (zoals spruw, icterus)) - Begeleiden van ouders - Voeding (borst- en kunstmatige voeding: verschillen en overeenkomsten, voor- en nadelen, leefregels, instructie) - Culturele gebruiken in de kraamperiode - (WHO-)richtlijnen gericht op baby's (borstvoeding, hechting, veilig samen slapen) 	
	VT: heeft kennis van de (...) chronische, revaliderende,	Benoemt de zorg en begeleiding in verpleeghuizen en thuiszorg.	<u>Ouderenzorg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Risicoscorelijsten 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	geriatische en psychogeriatrische zorgvrager <i>Ziektebeelden: zie Pathologie en farmacologie</i>		<ul style="list-style-type: none"> - Omgaan met psychosociale problemen (angst, depressie, eenzaamheid, somatisatie) - Omgaan met specifieke problemen (eenzaamheid, relatieproblemen, problemen met seksualiteit en intimiteit, ouderenmishandeling, zingeving) - Verschijnselen (gedragsstoornissen, desoriëntatie, cognitieve stoornissen, emotionele problemen, karakterverandering, lichamelijke problemen) - Zorg en dwang in ouderenzorg <u>Revalidatiezorg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Revalidatieprogramma en reactiveren - Doelgroepen, copingsstrategieën, familie en naasten begeleiden - Ondersteunen van de zorgvrager bij behouden van eigenaarschap bij revalidatieproces - Aandachtspunten persoonlijke zorg, mictie, defecatie, wondverzorging, medicatiegebruik, eten en drinken, seksualiteit 	
	<ul style="list-style-type: none"> - GGZ: heeft kennis van verslavingszorg en forensische zorg 	Benoemt de zorg en begeleiding in de GGZ.	<u>Begeleiding in de GGZ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor therapeutisch klimaat - Motiveren 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<ul style="list-style-type: none"> - GGZ: heeft kennis van herstelondersteunende zorg en ervaringsdeskundigheid - GGZ: kan een therapeutisch klimaat creëren (<i>heeft kennis van een therapeutisch klimaat</i>) - GGZ: kan kennis van herstelgerichte zorg, rehabilitatie en revalidatie in de GGZ toepassen (<i>heeft kennis van herstelgerichte zorg, rehabilitatie en revalidatie in de GGZ</i>) - GGZ: heeft kennis van de organisatie van de GGZ - GGZ: heeft kennis van sociale psychiatrie <p><i>Ziektebeelden: zie Pathologie en farmacologie</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> - Begeleiden bij onderhouden van contacten - Bemoeizorg - Rehabilitatie - Expressed emotion - Psycho educatie - Herstelgerichte zorg - Ervaringsdeskundigheid <p><u>Organisatie GGZ (globaal beeld)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - FACT-team - Acute en kortdurende zorg - Revalidatie - Verslavingszorg - Forensische zorg - Wijkzorg/eerstelijnszorg - Transmurale zorg - Psychiatrische thuiszorg - Psychiatrische crisiszorg thuis - Begeleid wonen - Beschermd woonvormen 	
	GHZ: heeft kennis van het beleid van zorginstellingen ten aanzien van seksualiteit, kinderwens en ouderschap van zorgvragers	<p>Benoemt de zorg en begeleiding in de GHZ.</p> <p>Past het beleid van zorginstellingen ten aanzien van seksualiteit, kinderwens en ouderschap van zorgvragers toe.</p>	<p><u>Begeleidingsmethodieken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Triple-C model - Gentle Teaching - Supportmethodiek - Eigen initiatief model - Heijkoop methode - Motiverende gespreksvoering - Methode Vlaskamp 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
			<ul style="list-style-type: none"> - Sensomotorische stimulatie - LACCS - Geef me de vijf - Argos <p><u>Woonvormen in de GHZ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verschillende woonvormen: Wijkzorg, begeleid wonen, beschermd wonen, crisiszorg <p><u>Seksualiteit, kinderwens en ouderschap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Seksualiteit, kinderwens en ouderschap - Loverboys/lovergirs - Seksueel misbruik 	
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: kan omgaan met beroepsethische vraagstukken (<i>heeft kennis van beroepsethische vraagstukken</i>) - B1-K1: heeft kennis van (...) de beroepscode en standaarden - B1-K1: kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg (<i>heeft kennis van de normen voor verantwoorde zorg</i>) - KZ: heeft kennis van kwaliteitskader Vervroegde Partusassistentie 	Benoemt ethische dilemma's en vormt een mening hierover op basis van wet- en regelgeving, standaarden en de beroepscode.	<p><u>Beroepsethische vraagstukken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is een ethisch dilemma - Moreel beraad: ethisch dilemma analyseren - Beroepscode Verzorgende & Verpleegkundige - Normen voor verantwoorde zorg - kwaliteitskaders van verantwoorde zorg: wat houdt het in en wat is het doel - Kwaliteitskader Vervroegde Partusassistentie: wat houdt het in en wat is het doel - Standaarden BabyFriendly: wat houdt het in en wat is het doel 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<ul style="list-style-type: none"> - KZ: kan de vijf standaarden van BabyFriendly toepassen <i>(heeft kennis van de vijf standaarden van BabyFriendly)</i> 			
Verpleegtechnische handelingen	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1-W5: kan verpleegtechnische handelingen uitvoeren binnen haar bevoegdheden en met inachtneming van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften <i>(heeft kennis van verpleegtechnische handelingen en bijbehorende voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften)</i> - B1-K1: kan kennis van vigerende wet- en regelgeving toepassen <i>(heeft kennis van vigerende wet- en regelgeving)</i> - B1-K1: kan bijdragen aan patiëntveiligheid <i>(heeft</i> 	<p>Legt uit welke keuzes gemaakt worden bij het uitvoeren van verpleegtechnische handelingen en hoe rekening gehouden wordt met voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften.</p> <p>Beoordeelt of binnen een situatie EHBO verleend moet worden en hoe deze eerste hulp georganiseerd moet worden.</p> <p>Maakt en controleert snel en accuraat verpleegkundige berekeningen.</p>	<p><u>Verpleegtechnische handelingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wetgeving, richtlijnen en protocollen - Verpleegkundig rekenen (verhoudingen, oplossingen, zuurstof en druppelsnelheid) - Patiëntveiligheid - Observatiepunten en belangrijke signalen gezondheidstoestand en bijwerkingen - Handelingsproces - Complicaties - Rapporteren - Calamiteiten en incidentmeldingen - Overzicht verpleegtechnische handelingen, zie bijlage 1. <p><u>Eerste hulp verlenen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eerste hulp verlenen bij vergiftigingen, verslikking, bloedingen, shock, flauwte, huidverwondingen, brandwonden, bevriezing, verwondingen van het bewegingsapparaat, botbreuken, elektriciteitsongevallen, oogletsel - Verschil eerste hulp verlenen bij volwassene, kind en pasgeborene 	B1-K1-W5 Voert verpleegtechnische handelingen uit (Zorgverlener)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p><i>kennis van patiëntveiligheid)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: kan hulp verlenen bij veelvoorkomende huishoudelijke ongevallen (<i>heeft kennis van veelvoorkomende huishoudelijke ongevallen</i>) - B1-K1: kan reanimeren (<i>heeft kennis van reanimeren</i>) - KZ: heeft kennis van EHBO en reanimatie bij de pasgeborene 		<p><u>Reanimatie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oorzaken en verschijnselen vitale stoornissen - Reanimatietechniek <p><u>Voorschriften toepassen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ergonomisch werken, - Hygiënisch werken - Kostenbewust werken - Milieubewust werken - Veilig werken 	
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1-W6: kan communicatiemethoden en -technieken toepassen bij verschillende doelgroepen (<i>heeft kennis van communicatiemethoden en -technieken</i>) - B1-K1: kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen (<i>heeft kennis van gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken</i>) - B1-K1: kan onderhandelmethodieken 	<p>Past gespreks- en communicatietechnieken toe tijdens de communicatie met de zorgvrager en naastbetrokkenen.</p> <p>Legt uit hoe en wanneer verschillende gespreksvormen worden toegepast.</p> <p>Legt uit hoe en wanneer communicatiemethoden- en hulpmiddelen ingezet kunnen worden ter bevordering van de communicatie.</p>	<p><u>Gesprekstechnieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luisteren, samenvatten, doorvragen - Concretiseren - Parafaseren - Omggaan met stiltes - Argumenteren - Assertief reageren, grenzen aangeven - Mening verwoorden - Onderhandelen - Aanmoedigen - Verantwoording afleggen <p><u>Gespreksvormen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Probleem- en adviesgesprek - Voorlichtingsgesprek - Adviesgesprek en instructie 	B1-K1-W6 Communiceert met de zorgvrager en het sociale netwerk (Communicator)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	en supportmethodieken toepassen (<i>heeft kennis van onderhandel- en supportmethodieken</i>)		<ul style="list-style-type: none"> - Helpend gesprek - Motiverende gespreksvoering - Slechtnieuwsgeprek <u>Communicatiemethoden en – hulpmiddelen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Basale communicatie, totale communicatie, 'Ervaar het maar', Pictogrammen, planners, gebarentotaal, PECS, spraakcomputer 	
Afstemming zorgverlening	B1-K1: heeft kennis van ketenzorg	Legt uit hoe de afstemming en samenwerking binnen de keten is georganiseerd.	<u>Afstemmen werkzaamheden binnen de keten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijke besluitvorming - Samenwerking met andere branches - Samenwerking met andere beroepsgroepen - Dagelijkse werkzaamheden - Overdracht - Opname, overplaatsing en ontslag 	B1-K1-W7 Stemt de zorgverlening af met de zorgvrager en betrokkenen (Organisator)
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van zorgzwaartepakketten - VT: heeft kennis van de organisatie en financiering van de VT (WLZ, ZVW en WMO) 	<p>Benoemt hoe de zorg wordt bekostigd.</p> <p>Benoemt wet- en regelgeving die van invloed is op de bekostiging van de zorg.</p>	<u>Bekostiging zorg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgindicaties - Zorgzwaartepakketten - Wet- en regelgeving financiering zorg 	
Onvoorziene en crisissituaties	GGZ: heeft kennis van crisisvoorkomende methodiek en crisisinterventie	Benoemt voor verschillende crisissituaties welke maatregelen mogelijk zijn.	<u>Crisissituaties</u> <ul style="list-style-type: none"> - Crisissituaties als gevolg van gedragsproblemen - Crisissituaties als gevolg van grensoverschrijdend gedrag 	B1-K1-W8 Reageert op onvoorziene en crisissituaties (Organisator)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
		Benoemt veel voorkomende crisissituaties en welke preventieve maatregelen mogelijk zijn.	<ul style="list-style-type: none"> - Crisissituaties als gevolg van somatische problemen <u>Handelen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Crisiszorg - De-escalerend handelen - Procedures, wettelijke richtlijnen, WZD, Wvvgz, WGBO, afspraken van de organisatie 	
	B1-K1: kan brandveiligheid en brandpreventie toepassen <i>(heeft kennis van brandveiligheid en brandpreventie)</i>	Benoemt mogelijke onvoorziene situaties en welke preventieve maatregelen mogelijk zijn.	<u>Onvoorziene situaties</u> <ul style="list-style-type: none"> - Calamiteiten - Ziekte - Brand: brandveiligheid en brandpreventie 	
	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van algemene begrippen en theorieën van gedragswetenschappen relevant voor de beroepsuitoefening - GHZ: heeft kennis van de meest voorkomende (...) gedragsproblemen bij zorgvragers waaronder hechtingsproblemen, automutilatie - GGZ en GHZ: heeft kennis van LVG met psychiatrische problemen - VT: heeft kennis van de verschillende vormen van dementie (...), 	<p>Gebruikt kennis van gedragswetenschappen bij het benoemen van gedragsproblemen.</p> <p>Legt uit welke factoren kunnen leiden tot gedragsproblemen.</p> <p>Benoemt hoe met gedragsproblemen om te gaan.</p> <p>Benoemt mogelijkheden om gedragsproblemen voor te zijn en te voorkomen.</p>	<u>Gedragsproblemen/Onbegrepen gedrag</u> <ul style="list-style-type: none"> - Externaliserend gedrag - Internaliserend gedrag - Agressief gedrag - Seksuele ongeremdheid - Hechtingsproblemen - Automutilatie - Suïcidaal gedrag - Gedragsproblemen bij mensen met LVB - Gedragsproblemen bij mensen met dementie - Gedragsproblemen bij mensen met psychiatrische problemen - Gedragsproblemen bij mensen met multiproblematiek - Stemningswisselingen en – stoornissen 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p>kenmerkende gedragingen en gedragsproblematiek (zoals agressie, onbegrepen gedrag)</p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K1: heeft kennis van preventie van grensoverschrijdend gedrag - GHZ: kan stemmingswisselingen en –stoornissen herkennen en hierop anticiperen (<i>heeft kennis van stemmingswisselingen en stemmingsstoornissen</i>) <p><i>Ziektebeelden: zie Pathologie en farmacologie.</i></p>		<p><u>Oorzaken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lichamelijke factoren - Psychische factoren - Omgevingsfactoren - Wisselwerking en cumulatie verschillende factoren <p><u>Omgaan met gedragsproblemen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorkomen van gedragsproblemen - Signaleren en registreren - Effectieve behandelingen en therapieën - De-escalerend werken - Signaleringsplan, stoplicht methode - Methodieken (ABC model, 9 stappenplan, gentle teaching, methode Heijkoop, gedragsmodificatie, Triple-C) <p><u>Gedragswetenschappen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Functieleer: waarneming, cognitie, emotie, motivatie - Begrijpen van normaal en disfunctioneel gedrag - Beïnvloeden van gedrag - Sociale processen 	

2.2 Kerntaak B1-K2: Werken aan organisatie- en professiegebonden taken

Werkprocessen:

- B1-K2-W1: Zorgt voor professionele ontwikkeling (Reflectieve EBP professional)
- B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de keten (Samenwerkingspartner)
- B1-K2-W3: Draagt bij aan goede kwaliteit van zorg (Professional en kwaliteitsbevorderaar)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Professionele ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K2 kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen (<i>heeft kennis van gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken</i>) - B1-K2 kan feedbackvaardigheden toepassen (<i>heeft kennis van feedback</i>) - B1-K2 kan reflectievaardigheden toepassen (<i>heeft kennis van reflectie</i>) - B1-K2-W1 houdt maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen in de sector bij (<i>heeft kennis van maatschappelijke, technologische en</i> 	<p>Past kennis van gespreks- en communicatietechnieken toe in de communicatie met informele en formele zorgverleners.</p> <p>Reflecteert op de eigen ontwikkeling als professional.</p> <p>Legt uit hoe actuele wet- en regelgeving en de visie op zorg en welzijn in de dagelijkse zorg worden toegepast.</p>	<p><u>Gesprekstechnieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Feedback geven en ontvangen - Discussiëren - Reflecteren - Formuleren van verbeterpunten <p><u>Ontwikkelingen bijhouden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatschappelijke ontwikkelingen - Technologische ontwikkelingen - Vakinhoudelijke ontwikkelingen - Visie op zorg en welzijn <p><u>Actuele wet- en regelgeving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meldcodes - Wet BIG - Wet op beroepen in de individuele gezondheidszorg - WGBO - Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst - WLZ - Wet langdurige zorg - Wmo - Wet maatschappelijke ondersteuning - WvGGZ - Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg - Wzd - Wet zorg en dwang - ZVW - Zorgverzekeringswet 	B1-K2-W1: Zorgt voor professionele ontwikkeling (Reflectieve EBP professional)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<p><i>vakinhoudelijke ontwikkelingen)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - B1-K2-W1 houdt zich op de hoogte van actuele wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en de actuele visie op zorg en welzijn (<i>heeft kennis van actuele wet- en regelgeving en de visie op zorg en welzijn</i>) 		<ul style="list-style-type: none"> - WKKGZ - Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg - Jeugdwet - Participatiewet - Privacywetgeving 	
Samenwerking in de keten	B1-K2 heeft kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden	<p>Gebruikt de sociale kaart om te kijken op wie een beroep gedaan kan worden.</p> <p>Legt uit welke bijdrage de verschillende disciplines leveren in het zorgproces en wanneer op wie een beroep gedaan kan worden.</p>	<p><u>Samenwerking met andere disciplines</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Formele en informele zorgverleners - Ketenzorg - Sociale kaart - Verbindend samenwerken <p><u>Afstemmen zorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatieoverdracht - Inzet van hulpmiddelen <p><u>Overlegvormen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - MDO - Interdisciplinair overleg 	B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de keten (Samenwerkingspartner)
Kwaliteitszorg	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K2 heeft kennis van protocollen, professionele richtlijnen, beroepscode en standaarden - B1-K2 heeft kennis van kwaliteitskaders binnen de organisatie - B1-K2-W3 draagt bij aan kwaliteitsverbetering 	<p>Herkent knelpunten in de zorgverlening en benoemt mogelijkheden om de kwaliteit van de zorg te verbeteren.</p> <p>Legt uit hoe werkzaamheden op basis van protocollen, richtlijnen, standaarden en de beroepscode uitgevoerd dienen te worden.</p>	<p><u>Kwaliteitszorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitszorg op micro, meso en macro niveau - PDCA-cyclus - Verbetertrajecten - Intervisiegroepen - Kwaliteitskaders - Beroepscode Verzorgende & Verpleegkundige 	B1-K2-W3: Draagt bij aan goede kwaliteit van zorg (Professional en kwaliteitsbevorderaar)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
	<i>(heeft kennis van kwaliteitsverbetering)</i>	Begrijpt en hanteert de kwaliteitskaders van de organisatie. Begrijpt en hanteert de Arbowetgeving in de eigen beroepsuitoefening.		

Bijlage 1 Overzicht verpleegtechnische handelingen

In het onderstaande overzicht staan de verpleegtechnische handelingen die staan in het werkproces B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit (Zorgverlener).

Tabel Overzicht verpleegtechnische handelingen

De volgende verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) worden door de VZ-IG uitgevoerd:
1. Medicijnen checken, registreren en distribueren, zo nodig controle op inname (volgens zorgplan)
2. Medicijnen toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid, via de luchtwegen, via de slijmvliezen
3. Verzorgen van rode en gele wonden
4. Zwachteltechnieken toepassen
5. Verzamelen van monsters ten behoeve van diagnostiek (steriel en niet-steriel materiaal)
6. Eerste hulp (somatisch) verlenen bij: verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, en bij ademstilstand en circulatiestilstand
7. Een suprapubische katheter verzorgen
8. Blaaskatheter en maagsonde observeren en controleren
9. Blaasspoeling uitvoeren
10. Lichaamstemperatuur beïnvloeden door middel van koude- of warmtebehandeling
11. Subcutaan injecteren*
12. Intramusculair injecteren*
13. Insulinepen hanteren*
Van de volgende verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) dient de VZ-IG er vier aan te leren:
14. Katheteriseren van de blaas bij vrouwen*
15. Katheteriseren van de blaas bij mannen*
16. PEG-sondevoeding toedienen
17. Verzorgen van zwarte wonden
18. Zuurstof toedienen
19. Toedienen van sondevoeding en voedingspomp bedienen
20. Verzorgen van een stoma
21. Tracheacanule en tracheastoma verzorgen
22. Maagsonde verzorgen
23. Blaaskatheter verzorgen

Bijlage 2 Wijzingen in BoK VZ-IG versie 2024 (ter informatie)

In deze bijlage staan de wijzigingen ten aanzien van de vorige versie van de BoK VZ-IG. Deze bijlage is alleen ter informatie.

Algemene wijzigingen

- 'Servicedocument' is toegevoegd voor 'Body of Knowledge'.
- Nieuw uitgangspunt toegevoegd: *"In dit servicedocument is de Body of Knowledge zo compleet en actueel mogelijk uitgewerkt. Tweejaarlijks wordt dit servicedocument zo nodig geactualiseerd middels de PDCA-cyclus."*

2.1 Kerntaak B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning

Anatomie en fysiologie

- Onderwerp Bouw en functie van de huid: 'Opperhuid, Lederhuid' **gewijzigd** in 'Bouw van de huid'.
- Onderwerp Bloedvaten: 'Kleine en grote bloedsomloop' toegevoegd.
- Onderwerpen Uitscheiding, Urine en Urinewegen **samengevoegd** tot Nieren en urinewegen.
- Onderwerp Perifeer zenuwstelsel: 'Reflexen' **toegevoegd**.
- Onderwerp Voortplanting (globaal): 'Ontwikkeling kind in de baarmoeder' **toegevoegd** (dit stond eerst bij Zorg-/begeleidingsactiviteiten Kraamzorg).

Pathologie en farmacologie

- Onderwerp Ziekteoorzaken: psychische oorzaken, sociale oorzaken en ziekten door onbekende oorzaken **toegevoegd**.
- Onderwerp Infectieziekten **toegevoegd** met Besmetting, Besmettingswegen, Ziekteverwekkers, behandeling en preventie.
- Onderwerp Algemene oncologie: Veelvoorkomende ziektebeelden verwijderd en Factoren die een rol spelen bij de groei van tumoren **gewijzigd** naar 'Ontstaan (...) van gezwellen'.
- Onderwerp Werking van medicatie/farmacologie: Wet- en regelgeving (wet BIG, Opiumwet, AVG, WZD, WVGGZ), Medicatiegroepen, Medicijnregistratie **toegevoegd**.
- Onderwerp Vochtbalans **toegevoegd** met Regulatie (globaal), Controle (vochtbalans, vochtlijst, wegen, onderzoek).
- Onderwerp Urine **aangepast** naar Mictie en onderzoek.
- Onderwerp Slaapstoornissen: Fysiologie van het slapen (stadia en cycli) en Functie van slaap **toegevoegd**.
- Onderwerp Luchtwegaandoeningen: Hoesten (productieve en niet productieve hoest, sputum) **toegevoegd**.
- Onderwerp Aandoeningen spijsvertering: Ziekte van Crohn & Verstoorde defecatiepatroon: Aspect (consistentie, geur, kleur, frequentie) & Braken (Mechanisme van braken, oorzaken, wijze van braken (projectiel, retentie, reflux) en behandeling) **toegevoegd**.
- Onderwerp Aandoeningen van de urinewegen en geslachtsorganen: infecties, urineretentie, afwijkingen aan de baarmoeder **toegevoegd**.

- Onderwerp Aandoeningen van het zenuwstelsel: CVA, TIA, Huntington, NAH **toegevoegd**.
- Onderwerp Aandoeningen van het bewegingsapparaat: Artrose, Fracturen **toegevoegd**.
- Onderwerp Aandoeningen van het oog: conjunctivitis, staar, bijziend en verziend **toegevoegd**. Cataract **verwijderd** (omdat staar is toegevoegd).
- Onderwerp Psychische stoornissen (aandoeningen) DSM 5 **toegevoegd** met Autisme spectrum stoornis (ASS), Aandachttekort/hyperactiviteit stoornis, Specifieke leerstoornis in lezen, schrijven of rekenen, Motorische stoornissen: coördinatie, stereotiepe bewegingen (wel of niet met zelfverwonding), tic stoornissen (Tourette)), Schizofrenie, Bipolaire stoornis 1a en 2a, Depressieve stoornissen, Angststoornissen: Paniekstoornis, Specifieke fobie, Sociale angststoornis, dwangneurose, PTSS, Persisterende rouwstoornis, Pijn, angst, conversiestoornis, gesimuleerde stoornis, Voedsel- en eetstoornissen: Anorexia nervosa, Boulimia nervosa, Vraatzucht, Pica (oneetbare dingen eten), Rumineren, Slaap-/waakstoornissen: Slapeloosheid, Overmatige slaap, Narcolepsie, Apneu, afwijkende slaapstoornis, stof- en niet-stofgerelateerde verslavingsstoornissen, Delier, Persoonlijkheidsstoornissen: paranoïde, schizoïde, schizotypisch, antisociaal, borderline, narcistisch, histrionisch, vermijdend, afhankelijk, obsessief-compulsief.
- Onderwerp Begrippen **toegevoegd** met Co-morbiditeit, Dubbele diagnose, Triple problematiek.
- Onderwerp Chromosomale afwijkingen: syndroom van Rett, ziekte van Duchene, syndroom van Turner, syndroom van klinefelter & Zintuiglijke beperking, Lichamelijke beperking, Verstandelijke beperking (LVB; EMB) **toegevoegd**.
- Onderwerp Aandoeningen tijdens de zwangerschap en bevalling **gewijzigd** in 'Aandoeningen/problemen voor, tijdens en na de bevalling'. Nieuwe onderwerpen **toegevoegd**: Zwangerschapshypertensie, Pré-eclampsie, Eclampsie, Complicaties bij de baby tijdens de partus, Ademhalingsproblemen baby.
- Onderwerp Aandoeningen/problemen voor, tijdens en na de bevalling: Liggingen van de baby in de baarmoeder, Voorliggende placenta, Uitzakkende navelstreng, Kleuren van het vruchtwater, Episiotomie, Ruptuur, Kunstverlossingen **toegevoegd** (dit stond eerst bij Zorg-/begeleidingsactiviteiten Kraamzorg).

Gezondheidstoestand en functioneren zorgvrager

- Onderwerp Visie op gezondheid en zorg: Medisch-biologische gezondheidsvisie, Psychologische gezondheidsvisie, Sociologische gezondheidsvisie, Humanistische gezondheidsvisie **verwijderd**.
- Onderwerp Begrippen **toegevoegd** met preventie, curatie, palliatie.
- Onderwerp Niveau indeling: Fasen van Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO) **toegevoegd**.
- Onderwerp Leer- en opvoedingsproblemen **gewijzigd** in Lereren en opvoeden.

Preventie

- Onderwerp Preventie: Indelingen van preventie **toegevoegd** & Meldcodes **verwijderd**.
- Onderwerp Psycho-educatie: Wetgeving GGZ (WGBO, Wvvgz, Inzagerecht, multidisciplinaire richtlijnen) **toegevoegd**.

Methodisch werken

- Onderwerp Ondersteunings- en zorgvragen en het individuele plan: SBAR-overdrachtsmethode **gewijzigd** in SBAR(R)-overdrachtsmethode. Risicosignalering **toegevoegd**.
- Onderwerp Rapporteren: overdracht **toegevoegd**.

Zorg-/begeleidingsactiviteiten

- Onderwerp Groepsdynamica **toegevoegd**.
- Onderwerp Persoonlijke verzorging: Protocollen en richtlijnen & Controle vitale functies **toegevoegd**.
- Onderwerp Palliatieve zorg **toegevoegd** met 1. Signaleren, diagnosticeren en markeren; 2. Proactief palliatieve zorg plannen; 3. Uitvoeren en evalueren palliatieve zorg; 4. Coördineren en continueren palliatieve zorg; 5. Markeren en begeleiden stervensfase; 6. Nazorg verlenen.
- Onderwerp Welbevinden **toegevoegd** met Lichamelijk, psychosociaal, sociaal en spiritueel welbevinden.
- Onderwerp Verloskunde **gewijzigd** in Kraamzorg. Hierbij nieuw toegevoegd: Lichamelijk herstel van de kraamvrouw, Herstel van de menstruele cyclus, Pasgeborene (veiligheid, veel voorkomende problemen (zoals spruw, icterus)
- Onderwerp Revalidatiezorg **toegevoegd** met Revalidatieprogramma en reactiveren, Doelgroepen, copingsstrategieën, familie en naasten begeleiden, Ondersteunen van de zorgvrager bij behouden van eigenaarschap bij revalidatieproces, Aandachtspunten persoonlijke zorg, mictie, defecatie, wondverzorging, medicatiegebruik, eten en drinken, seksualiteit.
- Onderwerp Begeleiding in de GGZ: Expressed emotion & Psycho educatie **toegevoegd**.
- Onderwerp Organisatie GGZ **gewijzigd** in Organisatie GGZ (globaal beeld). FACT-team **toegevoegd** bij dit onderwerp.
- Onderwerp Begeleidingsmethodieken **toegevoegd** met Triple-C model, Gentle Teaching, Supportmethodiek, Eigen initiatief model, Heijkoop methode, Motiverende gespreksvoering, Methode Vlaskamp, Sensomotorische stimulatie, LACCS, Geef me de vijf, Argos.
- Onderwerp Woonvormen in de GHZ **toegevoegd** met Verschillende woonvormen: Wijkzorg, begeleid wonen, beschermd wonen, crisiszorg
- Onderwerp Seksualiteit, kinderwens en ouderschap: Lovergirls **toegevoegd** bij Loverboys.
- Onderwerp Beroepsethische vraagstukken: Wat is een ethisch dilemma **toegevoegd**.

Verpleegtechnische handelingen

- Onderwerp Eerste hulp verlenen: stoornissen van de lichaamstemperatuur **verwijderd**.
- Onderwerp Reanimatie: Techniek van borstcompressies en beademing, Basic Life Support schema, CPR en AED, Reanimeren van een pasgeborene **verwijderd**. Hiervoor in de plaats is Reanimatietechniek **toegevoegd**.

Communicatie

- Onderwerp Gespreksvormen: slechtnieuwsgesprek **toegevoegd**.

Afstemming zorgverlening

- Zorgverlening organiseren en coördineren **gewijzigd** in Afstemming zorgverlening.
- Onderwerp Afstemmen werkzaamheden binnen de keten: Dagelijkse werkzaamheden, Overdracht, Opname, overplaatsing en ontslag **toegevoegd**.

Onvoorziene en crisissituaties

- Bij leerresultaten is het woord interventies **gewijzigd** in maatregelen.
- Onderwerp Interventies **gewijzigd** in Handelen. Hierbij De-escalerende interventies **gewijzigd** in de-escaleren handelen. WZD, Wvggz, WGBO **toegevoegd**.
- Onderwerp Gedragsproblemen/onbegrepen gedrag: suïcidaal gedrag **toegevoegd**.
- Onderwerp Omgaan met gedragsproblemen: Effectieve behandelingen en therapieën en interventies **gewijzigd** in Effectieve behandelingen en therapieën. De-escaleren werken & Signaleringsplan, stoplicht methode **toegevoegd**.

2.2 Kerntaak B1-K2: Werken aan organisatie- en professiegebonden taken

Professionele ontwikkeling

- Onderwerp Actuele wet- en regelgeving: meldcodes **toegevoegd**.

Bijlage 1 Overzicht verpleegtechnische handelingen

- Tekst bij tabel **gewijzigd** in: In het onderstaande overzicht staan de verpleegtechnische handelingen die staan in het werkproces B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit (Zorgverlener).
- In de tabel zijn voorbehouden handelingen nu aangegeven met een *.
- De tabel maakt nu onderscheid tussen verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) die door de VZ-IG worden uitgevoerd & verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) waarvan de VZ-IG er vier dient aan te leren.
- Verpleegtechnische handelingen die door VZ-IG worden uitgevoerd: 1. Medicijnen checken, registreren en distribueren, zo nodig controle op inname (volgens zorgplan), 2. Medicijnen toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid, via de luchtwegen, via de slijmvliezen, 3. Verzorgen van rode en gele wonden, 4. Zwachteltechnieken toepassen, 5. Verzamelen van monsters ten behoeve van diagnostiek (steriel en niet-steriel materiaal), 6. Eerste hulp (somatisch) verlenen bij: verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, en bij ademstilstand en circulatiestilstand, 7. Een suprapubische katheter verzorgen, 8. Blaaskatheter en maagsonde observeren en controleren, 9. Blaasspoeling uitvoeren, 10. Lichaamstemperatuur beïnvloeden door middel van koude- of warmtebehandeling, 11. Subcutaan injecteren*, 12. Intramusculair injecteren*, 13. Insulinepen hanteren*
- Verpleegtechnische handelingen waarvan VZ-IG er 4 dient aan te leren: 14. Katheteriseren van de blaas bij vrouwen*, 15. Katheteriseren van de blaas bij mannen*, 16. PEG-sondevoeding toedienen, 17. Verzorgen van zwarte wonden, 18. Zuurstof toedienen, 19. Toedienen van sondevoeding en voedingspomp bedienen, 20. Verzorgen van een stoma, 21. Tracheacanule en tracheostoma verzorgen, 22. Maagsonde verzorgen, 23. Blaaskatheter verzorgen